

[Landbrugsministeren.]

Deltagelse i Risikoen, som vi nu er blevet enige om; deri ligger Begrænsningen. Men hvis det viser sig, at de 10 Mill. Kr. ikke slaar til, saa bekræfter jeg, at saa maa vi være villige til — jeg kan ikke se, der er Rimelighed i andet — at gaa saa langt, som disse Begrænsninger gør det muligt. Hvis man saa skønner, det bliver for meget, maa man ændre paa de Begrænsninger, der ligger i selve Loven; men denne vil være en højst vilkaarlig Afgrænsning af, hvad man kan gaa med til, og hvad man ikke kan gaa med til.

Naar det ærede Medlem siger, at jeg har afvist en Risiko i Foraaret, og nu gik jeg med til en Risiko, saa er det rigtigt. Her er, i hvert Fald tilsyneladende, en større Risiko for Staten. Men jeg vil sige, at hver Gang Staten laaner Penge ud, navnlig i et Øjemed som dette, er der en Risiko. Det vilde der ogsaa være i Henhold til det af mig fremsatte Lovforslag. Her tager Staten lidt mere direkte Medansvaret ved Udlaanet, men efter min Mening ikke paa en saadan Maade, at det kan anses for farligt for Statskassen.

Selvfølgeelig kunde Statskassen paa en helt anden Maade gaa ind i det, de Herrer har ønsket, nemlig ved at tilstaa et direkte Udlaan af Statskassen som Led i Akkordordningen, men det er en Maade, jeg ikke har ment at kunne gaa med til, idet den vilde medføre en ganske uoverskuelig Risiko for Statskassen. Her kan jeg ikke undlade at sige til de Herrer, at jeg synes, at de er overordentlig rundhaandede, naar det gælder Statskassen. Men det er dens Interesser, vi først og fremmest er sat til at varetage. Det er dens Interesser, Befolkningen har bedt os varetage. Hvis vi ikke passer paa Statskassen, er der ingen, der kan gøre det.

Derfor synes det mig en mærkelig Betragtning, denne: Bare laane Penge ud, ikke kræve Sikkerhed, thi Befolkningen trænger til de Laan. Ja, men det er Befolkningens Penge, det drejer sig om her, og netop i Krisetider er det farligt at være for rundhaandet og at optræde, som om vi havde ubegrænsede Pengemidler i Ryggen, som vi kunde øse ud af. Det har vi jo ikke, tværtimod. Ogsaa Statskassen er i en Krise, det gælder om at passe paa, det gælder for os om at vise Økonomi; det er den Opgave, som ligger for hver Mands Dør i Øjeblikket.

Endelig skal jeg til det ærede Medlem, der beklagede, at det socialdemokratiske Forslag vedrørende Moratorium for Laan til Statshusmænd ikke kunde gennemføres

her, sige, at jeg kan ikke rigtig forstaa, at det ærede Medlem for fuldt Alvor kan anse en saadan Ordning for heldig, hvorefter vi herindefra kun skulde sige til alle Statshusmænd: Vær saa god, nu er I fri for at betale ikke blot Renter, men ogsaa Afdrag i 3 eller 5 Terminer. Naar det ærede Medlem ved, at det store Antal af Statshusmændene heldigvis ærligt og redeligt betaler baade Renter og Afdrag i Øjeblikket, hvorfor saa mene, at vi burde vedtage noget saadant? Det vilde bare betyde, at de blev daarligere stillet; naar de en Gang skal betale, vilde de da faa endnu sværere derved, end hvis de holdes dertil, for saa vidt de da kan betale.

Endvidere vil jeg sige, at det vilde være en ganske urimelig Begunstigelse overfor denne bestemte Klasse Husmænd. Det kan vel ikke være Meningen, at fordi disse Husmænd har faaet en særlig Støtte og Begunstigelse fra Statskassen, skal de have en privilegeret Stilling fremfor alle andre Husmænd, som selv ved deres egne Midler har maattet skaffe sig Hjem.

Det ærede Medlem sagde: denne Henstand af midlertidig Art, som gives efter Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde, er ingen virkelig Løsning; de, der faar den, vil aldrig føle sig sikre. Men hvem føler sig sikre i Øjeblikket? Tror det ærede Medlem, at de mange Husmænd, som har købt deres Ejendom i fri Handel siden 1914 — og dem er der adskillige af — føler sig sikre? Skulde Staten ikke i og for sig have lige saa store Forpligtelser overfor dem som overfor dem, der ganske vist har sat „Stat“ foran Ordet Husmand? Det forekommer mig at være en meget farlig Betragtning at komme ind paa. Ikke mindst for Statshusmændene selv vil Anvendelsen af den være uheldig.

Naar Socialdemokraterne har stillet Forslag om, at vi skulde ændre Udstykningslovgivningen derved, at vi strøg Kravet om, at Ansøgeren selv skal være i Besiddelse af en Tiendedel af Købesummen, skal jeg sige, at det er jo noget, vi har drøftet mange Gange. Jeg mener, det er rigtigt at forlange, at den, der skal gaa ind i et saadant Brug, meget ofte sammen med den, han er gift med eller bliver gift med, er i Besiddelse af en saadan Formue som den, der her kræves. Det er ikke store Beløb, det drejer sig om. Men det forekommer mig ganske ejendommeligt, at man paa et Tidspunkt, hvor man opfordrer Staten til at slette baade Renter og Afdrag for flere Aars Vedkommende, ogsaa skulde slette ethvert Krav om, at de vedkommende selv har Penge, naar de gaar ind til et saadant Brug. Det forekommer mig at være en meget farlig Udstyknings-